

(Глас Српске, 8.9.2011)

Сарајево - Мирослав Лајчак оставља ОХР слабијим него што га је затекао када је ступио на дужност. Кредибилитет и ауторитет ОХР-а постао је још гори због Лајчаковог несналажења током кризе у октобру 2007. године, када је радио све, а није примијенио бонска овлашћења према Милораду Додику и руководству Срба у БиХ.

Наводи се то у депеши америчког амбасадора у БиХ Чарлса Инглиша Стејт департменту из јануара 2009. године, коју је објавио сајт "Викиликс".

Неодговорни Лајчак

У тог депеши Инглиш оптужује Лајчака да се "неодговорно понашао приликом разговора о реформи полиције и да је био потпуно пасиван у настојањима за испуњење формуле 5+2".

Наводи да је "Лајчаку недостајао смисао за комуникацију и способност интерног руковођења".

- Осим најближих чланова Лајчаковог кабинета, особље ОХР-а се радује његовом одласку. Лајчаково слабо обављање дужности је у најмању руку политичко покриће за нарушени кредибилитет ОХР-а - наводи Инглиш у депеши у којој обавјештава САД о одласку Лајчака са дужности високог представника.

Он додаје и то да "Лајчакова оставка значи политички вакуум у БиХ, што ће домаћи политичари засигурно покушати да искористе".

- Због неуспјеха БиХ у испуњењу услова за европске интеграције, могућност добијања чланства у ЕУ није довољна за превазилажење дубоких политичких разлика у БиХ или спровођење реформи. Милорад Додик се све више супротставља европским перспективама, изјављујући да чланство у ЕУ за РС није циљ уколико је његова цијена надоградња БиХ - наводи Инглиш.

Он додаје да је, "упркос чињеници да се Лајчак показао 'млаким', његова одлука да поднесе оставку и оде на мјесто шефа словачке дипломатије створила политички вакуум у БиХ, због чега што брже мора бити пронађена замјена".

- Нама је потребна способна личност, која ће моћи да уради најмање двије ствари: да се бескомпромисно залаже за испуњење формуле "5+2" и да буде спремна за одбрану државе и реформи које су под сталним нападом домаћих политичара, у првом реду Срба. То значи да Лајчаков насљедник мора бити спреман на употребу "бонских овлашћења" како би отклонио све препреке - пише Инглиш.

Европа и Русија

Он упозорава администрацију да "ЕУ, као ни њен будући специјални представник нису у стању да попуне ту празнину", те да САД морају брзо дјеловати како би пронашле замјену за Лајчака.

- Нови високи представник требало би да буде из неке од јаких европских земаља чија спољна политика не тежи моменталном затварању ОХР-а. Другим ријечима, нама је потребан Британац, а ни у ком случају Француз, Италијан или Швеђанин - пише у депеши.

Инглиш истиче да Америка и даље треба инсистирати на потпуном испуњењу формуле "5+2", нарочито у вези са Брчком.

- Двије године европског наглашавања "одговорности" домаћих политичара охрабрило је оне који желе да се БиХ распадне, нарочито Србе. Већ смо чули узнемирујуће гласине од представника неких европских земаља да би ЕУ могла да прихвати распад државе и интеграцију у Европу три засебне државе настале по етничком принципу - пише Инглиш.

Он сматра да је Лајчаков одлазак шанса за свеобухватно сагледавање политике САД према БиХ.

- За какав год да се одлучимо правац дјеловања, можемо очекивати изазове на међународном, као и домаћем терену у БиХ, нарочито од стране Руса и Срба у БиХ. Лајчаков одлазак Москви ће послужити као аргумент за брзу транзицију са ОХР-а на специјалног представника ЕУ. Русија ће инсистирати на сопственом тумачењу преноса овлашћења ОХР-а на специјалног представника ЕУ, међутим највјероватније ће тражити измјену мандата високог представника или одређивање датума затварања ОХР-а - пише Инглиш.

Наводи и да би Милорад Додик могао да примијени курс и прихвати споразум о државној имовини и рјешење статуса Брчког, што би за Вашингтон значио притисак у правцу затварања ОХР-а.

- Додик ће се и даље супротстављати БиХ као држави све док не доживи потпуни политички пораз - пише Инглиш и додаје да се "Босном већ три године управљало на погрешан начин".

Наводи да би зато "проналажење праве особе која би замијенила Лајчака могао да буде први корак у повратку БиХ на колосијек напретка".

Инглиш сматра да је потребна снажна акција и ангажман САД и појачано учешће ОХР-а за испуњавање услова 5+2, али додаје да нови високи представник никако не смије бити Американац.

Владика Григорије

- Владика Григорије је најлукавија политичка звјерка. Он је за разлику од већине политичара у БиХ способан за далекосежна предвиђања и планирања. Он ће још дуго времена бити наш значајан саговорник, било да је ријеч о његовој епархији или о неком још моћнијем положају у Београду. Недавни избори у Светом синоду СПЦ то су и потврдили.

Наводи то у депеши из 2009. године амбасадор САД у БиХ Чарлс Инглиш.

- Његове намјере су далеко од демократских, и зато наш приступ према њему треба да буде срдчан и коректан, али не претјерано пријатељски - пише Инглиш.